

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2017. március 30. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

V É G Z É S T:

A költségvetési csalás büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a **Fővárosi Törvényszék** 2016. június 27. napján kihirdetett **22.B.377/2015/24.** számú ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy az ítélet alapját képező tárgyalás 2016. évben volt.

Megállapítja, hogy a vádlott költsége, továbbá a védőjének az eljárás során nem előlegezett díja és költsége tekintetében állam általi megtérítésnek van helye. Felhívja az elsőfokú bíróságot az erre vonatkozó különleges eljárás lefolytatására.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság a vádlottat az ellene költségvetési csalás [Btk. 396. § (1) bekezdés c) pont, (4) bekezdés a) pont] büntette miatt emelt vád alól felmentette és megállapította, hogy az eljárás során felmerült 168.732.-Ft bűnügyi költség az államot terheli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

A fellebbviteli főügyészség az ügyész által bejelentett fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállást állapított meg, azonban abból téves jogi következtetéssel állapította meg, hogy az eljárás során nem lehetett kétséget kizáró módon bizonyítani, hogy a vádlott bűncselekményt követett el. Indítványozta az 1. és 2. tényállási pontok utolsó bekezdésének mint tényálláshoz nem tartozóknak a mellőzését.

Az ügyész észrevételezte, hogy az irányadó tényállás alapján a pályázati útmutató C/7. pontjában írt területi korlátozásra figyelemmel nem volt támogatható a közép-magyarországi területen (KMOP) megvalósuló fejlesztés, tehát a projekt keretében megvásárolt gépek 1. sz. megyében történő üzemeltetése nem volt megengedett. Ebből, valamint abból, hogy a tényállás szerint a projekt megvalósításának helyszínéként a 2. sz. megyei **1. sz. település** volt megjelölve, és a támogatási szerződés tárgya is a (1. sz. település)-i telephely technológiai fejlesztése volt, azt a jogi következtetést kellett volna az elsőfokú bíróságnak levonnia, hogy a vádlott a támogatott céltól eltérően használta fel a pályázat során beszerzett gépeket, amikor azokkal KMOP területen végzett

munkát.

Hivatkozott továbbá arra is, hogy a megalapozott tényállás tartalmazza azt is, hogy az **(1. sz. gazdasági társaság megnevezése)**, azaz a vádlott által képviselt cég a gépeket a (1. sz. település)-i telephelyen üzembe helyezte, azonban a helyszíni ellenőrzést követően utasítására a gépeket elszállították előbb 2. sz. település közelébe, majd a (3. sz. település)-i telephelyre, így 2. sz. megyében útépitési munkálatokban nem vett részt. A pályázat ideje alatt a vádlott által vezetett gazdasági társaság az ország különböző helyein végzett útépitési munkákat, amely munkavégzési területek részben KMOP területen voltak.

Ezek egybevetésével álláspontja szerint a megalapozott tényállásból az a jogi következtetés vonható le, hogy a vádlott a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) által mint támogató által kiírt két pályázati felhívásban előírt és általa is vállalt kötelezettségét megszegte azáltal, hogy a pályázati támogatás révén beszerzett mobilgépeket nem a 2. sz. megyei területen, hanem a közép-magyarországi régiókban üzemeltette. Álláspontja szerint ebből következően a részben a hazai központi költségvetésből, részben az európai regionális fejlesztési alaphoz származó pénzeszegeket a jóváhagyott céltól eltérően használta fel, és ezen magatartásával a költségvetéseknek összesen 404.598.786.-Ft vagyoni hátrányt okozott. Erre figyelemmel a vádlott elkövette a Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pont szerint minősülő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettét.

Összességében azt indítványozta, hogy az ítéletálla állapítsa meg a vádlott bűnösségét és végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetést szabjon ki. A vádlottat a Btk. 102. § (1) bekezdése alapján előzetesen mentesítse a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, állapítsa meg, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, és kötelezze őt az első fokú eljárás során felmerült, illetve a másodfokú eljárás során esetlegesen felmerülő bűnügyi költség megfizetésére.

A védő az ügyészi átiratra tett észrevételében előadta, hogy csupán annyiban osztja az ügyész álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges körben felvette, s ez alapján megalapozott tényállást állapított meg. Kifejtette, hogy téves az az ügyészi álláspont, amely szerint a vádlott által képviselt cég a pályázati céltól eltérő célra fordította a pénzeszközt, hiszen a pályázatban szereplő gépek megvásárlásra kerültek, majd ezt követően a pályázat megvalósult azáltal, hogy a gépek a körmörői telephelyen aktiválásra kerültek. Erre figyelemmel a pályázatban vállalt technológiai fejlesztés a GOP (Gazdaságfejlesztési Operatív Program) régióban megvalósult, azaz a célnak megfelelő volt a felhasználás.

Álláspontja szerint olyan előírás sem jelenleg nincs és a vádbeli időszakban sem volt, amely azt írta elő, hogy a fejlesztés révén előállított produktum a támogatott térségben kell hogy felhasználásra kerüljön. Ezért a pályázat fenntartási idejében sem történt szerződösszegés. Ebben a körben utalt arra is, hogy még abban az esetben sem lenne helye a bűnösség megállapításának, amennyiben a pályázat fenntartási idejében szerződösszegés történt volna, hiszen az már mindenképpen a pályázat megvalósítását követően következett volna be, így az már nem a büntetőjog kompetenciájába tartozott volna.

Összességében az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A fellebbezési főügyészség a nyilvános ülésen az átiratban foglaltakat fenntartotta. Azt kiegészítette

azzal, hogy az ítélet 5. oldal 5. bekezdése szerint a pályázat nem tartalmazott utalást arra nézve, hogy a beszerzett eszközök bárhol használhatóak lennének. Álláspontja szerint még számvitelileg sem lehetett volna **1. sz. településen** aktiválni a pályázat keretében beszerzett gépeket, tekintettel arra, hogy a szétválási szerződést követően az **(1. sz. gazdasági társaság megnevezése)** székhelye nem **1. sz. településen** volt. Előadta, hogy a rendelkezésre álló iratok szerint nem egyértelmű, hogy a mobileszközök hol használhatóak, azonban a hatósági állásfoglalások ebben a körben egyébként sem kötik a bíróságot.

Vitatta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, amely szerint a projekt megvalósulási helye a számviteli aktiválás helye. Álláspontja szerint a tényleges felhasználás helyéből kell kiindulni, amely GOP régió kívüli volt.

A védő a fellebbviteli fellebbezési nyilvános ülésen az észrevételében foglaltakat fenntartotta és azt kiegészítette azzal, hogy téves az az ügyési álláspont, amely szerint ha a gépek nem folytatnak termelő tevékenységet, de (1. sz. település)-i telephelyen maradtak volna, úgy a projekt a szerződésnek megfelelően megvalósul. Ezzel kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a vádlott egy meghatározott statisztikai állomány fenntartását, illetve bővítését vállalta a szerződésben, amelynek eleget is tett. Ehhez azonban mindenképpen működtetnie kellett a gépeket, így teljesen ésszerűtlen lett volna a régióhatáron átnyúló munkák esetében a munkákat bérelt géppel, eszközökkel folytatni. Hivatkozott arra is, hogy a cselekmény elkövetésének idején irányadó NFÜ állásfoglalás szerint a mobileszközök az ország bármely területén korlátozás nélkül felhasználhatóak voltak, így mivel az ellenőrzést ellátó szakhatóság ezt megengedhetőnek találta, ezért a vádlott is bízhatott abban, hogy magatartásával nem valósít meg sem szerződésszegést, sem bűncselekményt.

A vádlott a fellebbezési nyilvános ülésen előadta, hogy a pályázatokban vállalt állományt még ráfizetés árán is fenntartotta, egyebekben pedig a pályázat fenntartási ideje alatt a gépek mintegy 70%-ban GOP régióban dolgoztak.

Az ítélet tábla a Be. 348. § (1) bekezdése alapján eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy a törvényszék az eljárási szabályok megtartásával folytatta le a tárgyalást.

A tényállás felderítési feladatának is eleget tett, a vád elbíráláshoz szükséges körben és mértékben a lényeges releváns tényekre nézve a bizonyítást felvette. A bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében is értékelte, és indokolási kötelezettségének eleget téve iratszerű, okszerű és logikus magyarázatát adta annak, hogy az ezzel kapcsolatos ellentétes állásfoglalások ellenére miért tartotta azt megállapíthatónak, hogy a vádlott a pályázati feltételeknek megfelelően valósította meg a fejlesztést.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel csupán annyiban helyesbítette, hogy az 1. tényállási pont utolsó bekezdésének 2. mondatát (ítélet 8. oldal 4. bekezdés), valamint a 2. tényállási pont utolsó bekezdésének (11. oldal 6. bekezdés) azon részét, amely szerint „Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy a vádlott szándékosan megszegte volna a pályázati feltételeket” a jogi indokolásba utalta, tekintettel arra, hogy azok jogkövetkeztetéseket, és nem ténymegállapításokat tartalmaznak.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása helyes és hiánytalan, így azt a fenti helyesbítéssel a másodfokú bíróság a felülbírálat alapjául elfogadta.

A megalapozott tényállásból a törvényszék okszerűen következtetett a büntetőjogi felelősség

hiányára, az ezt támadó, téves jogkövetkeztetésre hivatkozó ügyészi fellebbezés nem volt alapos.

Az elsőfokú bíróság az e körben beszerzett tanúvallomások és a rendelkezésre álló, tárgyalás anyagává tett különböző okirati bizonyítékok, így a pályázat iratai, a támogatási szerződés és a vád tárgyát képező időszakban a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által kiadott állásfoglalások, valamint az **(1. sz. gazdasági társaság megnevezése)** ellen lefolytatott szabálytalansági eljárás iratai alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése.

A Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontja szerinti költségvetési csalást az követi el, aki költségvetésből származó pénzeszközöket a jóváhagyott céltól eltérően használ fel.

Jelen esetben a pályázati cél a hátrányos helyzetű térség vállalkozásának fejlesztése volt, gépek beszerzése és meghatározott ideig történő fenntartása útján.

Ezzel kapcsolatban nem osztotta az ítéletábra azt a védői álláspontot, amely szerint a gépek megvásárlásával és aktiválásával ez a pályázati cél már teljes egészében megvalósult, hiszen ez a pályázati cél a pályázat teljes fenntartási időszakára vonatkozott. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság az iratoknak megfelelően állapította azt meg, hogy a vádlott a pályázati feltételeknek megfelelően a (1. sz. település)-i telephelyen megvalósította a fejlesztést, hiszen a 2008. április 30. napján kelt NFÜ iránymutatás 1. a) pontja szerint (nyomozati iratok 2. kötet 969 - 971. oldal) szerint a megvalósítás lényegében egy könyvviteli aktusként, a gépek adott régióban található székhelyén, telephelyén, avagy fióktelephelyén történő aktiválása volt. Ez megtörtént és ezt követően a pályázat teljes fenntartási ideje alatt a gépek számviteli nyilvántartása a (1. sz. település)-i telephelyen történt, és az **(1. sz. gazdasági társaság megnevezése)** egyebek mellett **1. sz. településen** is fizetett iparűzési adót (bíróági iratok 12. utóirat melléklete, nyomozati iratok 2. kötet 763. oldal).

Az elsőfokú bíróság tehát a vádlotti cselekvőség vizsgálata során helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott által képviselt **(1. sz. gazdasági társaság megnevezése)** a pályázati célnak megfelelően a pályázatban vállalt fejlesztést megvalósította.

Nem osztotta az ítéletábra az ügyészségnek azt az álláspontját, amely szerint a vádlott a pályázatban foglalt céltól eltérően használta fel a gépeket azáltal, hogy a GOP térségében való munka hiányában KMOP térségben is üzemeltette a mobil eszközöket.

Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a vád tárgyává tett gépek jellegét, és abból kiindulva, hogy azok mobil eszköznek minősülnek, okszerűen és logikusan jutott arra a következtetésre, hogy bár a pályázati felhívás és az útmutató szerint a pályázónak a támogatással megvalósuló projektet az adott régióban kell fenntartania és üzemeltetnie, azonban ennek a szigorú értelmezése magával a pályázat céljával is ellentétes helyzetet eredményezne. Ezen értelmezés alapján ugyanis a GOP-os térségben lévő munka hiányában sem lehetne KMOP-os térségben munkát vállalni és ott üzemeltetni az eszközöket (a területi határon meg kellene állni a gépeknek), hanem az lenne az elvárás, hogy a meglévő eszközeit inkább kihasználatlanul tárolja a GOP-os térségben a vállalkozás, és a KMOP-os térségben más - esetleg bérelt - gépekkel végezze a munkát. Ez esetben a pályázati támogatás útján beszerzett gépek nem termeltek volna értéket, illetve működés és termelés hiányában nem lett volna fenntartható a pályázatban vállalt statisztikai állomány sem.

Ezt észlelte a **(2. sz. gazdasági társaság megnevezése)** is, és éppen ezért kérte az NFÜ iránymutatását a pályázati kiírás értelmezésére. Az NFÜ ítéletben hivatkozott iránymutatásának 1. a) pontja pedig kitért arra, hogy a mobil eszközök esetében közömbös, hogy a fenntartási időszak

alatt az ország mely pontján történik a gépek üzemeltetése. Ezt erősítette meg az NFÜ a 2009. december 30. napján kelt iránymutatásában is, amelyet a szabálytalansági eljárások és ellenőrzések során alkalmazandónak írt elő (nyomozati iratok melléklet 6. kötet 321. oldal).

Ezt támasztotta alá egyébként a vádlott által képviselt **(1. sz. gazdasági társaság megnevezése)**-vel szemben lefolytatott szabálytalansági eljárás eredménye is, hiszen csupán a nem mobilnak tekintett eszközökkel kapcsolatban állapítottak meg szabálytalanságot, annak ellenére, hogy az eljárás során az ellenőrzést végző hatóságnak bejelentésre került az is, hogy a mobilgépek egy része is KMOP-s területen (4. sz. településen) végzett munkát. Ugyanakkor a szabálytalansági eljárás során az ellenőrzést végző hatóság az erről szóló 2010. október 25-én kelt szabálytalansági vizsgálati jelentés (nyomozati iratok melléklet 2. kötet 415-419. oldal) szerint, arra az álláspontra helyezkedett, hogy az NFÜ iránymutatásának megfelelően csupán a nem mobileszközök esetében jelent szerződésszegést a GOP régió kívül történő üzemeltetés, és kifejezetten utal a jegyzőkönyv arra, hogy az NFÜ iránymutatása szerint a mobileszközök esetében a pályázati felhívás és útmutató C/7. pontjában megjelenő területi korlátozás mint főszabály nem érvényesül.

Az ítéletábra álláspontja szerint arra figyelemmel, hogy a vádbeli időszakban az ellenőrzésre jogosult hatóság eljárása keretében azt állapította meg, hogy a mobileszközök GOP régió kívül történő használata még szerződésszegést sem valósít meg, nyilvánvalóan nem állapítható meg a vádlott büntetőjogi felelőssége.

Megjegyzni ebben a körben a másodfokú bíróság, hogy ezen az a körülmény sem változtat, hogy utóbb az NFÜ és a **(2. sz. gazdasági társaság megnevezése)** átszervezését követően a Miniszterelnökség a nyomozóhatóság megkeresésére ettől eltérő álláspontot tartalmazó tájékoztatást adott 2014-ben. Ez a tájékoztatás egyrészt a vádbeli időszakot követően keletkezett, így visszaható hatálya nyilvánvalóan nem lehet, másrészt az elsőfokú bíróság megkeresésére a Miniszterelnökség Szervezetbiztonsági Főosztálya azt a tájékoztatást adta, hogy az átszervezések és a fluktuáció miatt jelenleg nem tudnak olyan szakembert megnevezni, aki ezekben a kérdésekben megfelelő ismerettel rendelkezne (bíróági iratok 23. alatti hivatalos feljegyzés).

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság okszerűen vetette el az időben is irreleváns és a korábbi hatósági állásponttól megalapozott szakmai indok nélkül eltérő miniszterelnökségi álláspontot.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította azt meg, hogy a vádlott a pályázatok megvalósítása során jogszerű és szerződészerű magatartást tanúsított, így az esetleges jogban való tévedést vizsgálnia sem kellett a bíróságnak.

Helyesen jutott tehát a törvényszék arra az álláspontra, hogy a vádlott felmentésének van helye, azonban tévedett a felmentés jogcímét illetően, hiszen az általa megállapított tényállásból az következik, hogy a vádlott nem követett el bűncselekményt. Ezért a felmentés jogalapja helyesen az, hogy a vádlott által elkövetett cselekmény nem bűncselekmény, azaz a Be. 6. § (3) bekezdés a) pont 1. fordulata.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéletábra a bűnösség megállapítása érdekében bejelentett ügyészi fellebbezést alaptalannak ítélte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy megállapította, hogy az ítélet alapját képező tárgyalás helyesen a 2016. évben volt.

Tekintettel arra, hogy a vádlottat a bíróság felmentette, ezért a Be. 339. § (3) bekezdése alapján a

vádlott költsége, továbbá a védőjének az eljárás során nem előlegezett díja és költsége tekintetében állam általi megtérítésnek van helye. Mivel a másodfokú végzés meghozatalának időpontjáig az ehhez szükséges iratok nem kerültek becsatolásra, ezért az ítélőtábla a megtérítésről rendelkezni nem tudott, s így felhívta az elsőfokú bíróságot a Be. 578. § (2) bekezdése szerinti különleges eljárás lefolytatására.

A végzés elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 386. §-án alapul.

Szeged, 2017. március 30.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke

. Nagy Erzsébet s.k.
előadó bíró

. Halász Edina s.k.
bíró

A Fővárosi Ítélőtábla Bf.340/2016/5. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 22.B.377/2015/24. számú ítélete a jelen végzés folytán a mai napon jogerős.

Szeged, 2017. március 30.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke